Gemeente Amsterdam

Toetsteam Openbare Ruimte & Mobiliteit

161e Vergadering Toetsteam – 10 februari 2026	
Herinrichting Plein 40 - 45	
Context	Plein '40-'45 is het hart van Geuzenveld-Slotermeer en trekt met de grote dagmarkt en het winkelgebied ook bezoekers van buiten Nieuw-West. Het plein is echter verouderd en staat onder druk door intensief gebruik. Bewoners, ondernemers en bezoekers ervaren overlast, afvalproblemen, verkeers(on)veiligheid en een tekort aan aantrekkelijke en veilige verblijfsplekken. Met de Nota van Uitgangspunten wordt de basis gelegd voor een integrale vernieuwing van Plein '40-'45. Het doel is een gastvrij, groen en veilig plein te realiseren dat beter aansluit bij het huidige en toekomstige gebruik. Het plein wordt adaptief ontworpen en ingedeeld in zones met verschillende functies, met behoud van de markt als belangrijkste drager. Een belangrijke ingreep is het verleggen van de doorgaande fietsroute om ruimte, overzicht en veiligheid te vergroten. De uitvoering vindt gefaseerd plaats.
Oordeel Toetsteam	Nog niet akkoord. Het voorliggende planproduct is onvoldoende uitgewerkt. Er worden een aantal elementen gemist, welke van wezenlijk belang zijn voor een volwaardige Nota van Uitgangspunten. Een NvU helpt bij het afwegen en maken van (ontwerp)keuzes en dient tevens geschikt te zijn voor het toetsen van gestelde doelen. Ook zouden in het licht van de beoogde toekomstige situatie onderzoeksvragen, die in de ontwerpfase(s) nader onderzocht dienen te worden, geformuleerd kunnen worden. In de NvU Herinrichting Plein '40 –'45 ontbreekt het op onderdelen aan duidelijke formulering van onder andere beleidsuitgangspunten en met name verbeelding (schema's, kaarten) van thema's zoals ruimtelijke gebruik (plekken, zones), verbinding van de plek in z'n grotere context (groen, ecologie, water, routes e.a.) en (ruimtelijke) uitgangspunten (kansen, problemen, doelen en ambities). De stap van een met name geschreven NvU naar ontwerp is groot. De uitgangspunten voor de modaliteit fiets zijn mager. Het Project stelt echter forse ingrepen voor, met name de fietsroute over het plein. Verleggen van de huidige route wordt voorgesteld, maar gedegen onderzoek en een analyse over de consequenties voor het Hoofdnet, Plusnet en het gedrag van de fietser ontbreekt. De fietser zal naar verwachting als vanouds over het plein blijven fietsen, ook na verwijdering van het fietspad; het huidige fietspad Jan de Jonghkade sluit aan op het Gerbrandypark en is vanwege het groen en het geringe aantal zijwegen een aangename en verkeersveilige fietsroute. Met drie aan het eind van het Jan de Louterpad gevestigde scholen, is het tevens een belangrijke

	doorgaande schoolfietsroute. Een overtuigende onderbouwing en ontwerp voor de voorgestelde alternatieve fietsroute is dan ook wenselijk. Ook wordt niet uiteengezet waar fietsen wel of niet is toegestaan en waar de fietsparkeervoorzieningen zijn gesitueerd, zodat de fietser zijn weg als voetganger kan vervolgen. Het project kan hierover desgewenst advies inwinnen bij het Expertise Team. Het Toetsteam constateert verder dat een aantal van haar eerder verstrekte adviezen gebaat zijn bij een nadere aanscherping: "Het Toetsteam mist onder andere zaken als een ontwerpverkenning, een analyse per modaliteit, een technisch- & ruimte PVE, een analyse van de beoogde functie van het plein, de relatie tussen het plein en het omliggende verkeer, et cetera. " Deze uitgangspunten dienen in een volwaardig NvU op orde te zijn, alsook de kwantificeerbaarheid daarvan. Zie nadere overwegingen voor aanbevelingen en aandachtspunten. Het onderstaande overzicht kan niet als uitputtend worden gezien.
Nadere overwegingen bij het oordeel	Het Toetsteam verwijst naar de bij de ontwerpuitgangspunten verstrekte adviezen (Toetsteam 151-18 november 2025)) en geeft het project aanvullend de volgende aanbevelingen t.b.v. de NvU mee : - Eén hoofdstuk in de NvU opnemen waarin alle uitgangspunten zijn opgesomd. Deze concretiseren. Benoem breedtes van de voet- en fietspaden, etc. en geen opties. - Voeg goede analyses (voor- en nadelen) van de huidige- en voorgestelde Plus-/Hoofdnetten Fiets en Voetganger aan de NvU toe. Hierin tevens analyses van verwachte-/gewenste fiets- en loopstromen opnemen, inclusief duidelijke kaarten opnemen. - Neem de inrichtingsvisies in ogenschouw. Er zijn voorbeelden voorhanden hoe stressvrije pleinen te realiseren waar markten op worden gehouden. - In verband met de meest actuele richtlijnen/ aangescherpte regelgeving inzake duurzaamheid, goed onderbouwen waarom de toepassing van natuursteen gewenst en/of noodzakelijk is. Als alternatief kan toepassing van Amsterdamse klinkers worden overwogen. Voor materiaaleenheid op dit buurtplein, in plaats van een scala aan graniettegels, kinderkoppen, etc. bij voorkeur klinkers toepassen. Verdere aanbevelingen en aandachtspunten : <u>Fiets</u> - Het Toetsteam uit in het verlengde van de Toetsteam behandeling op 18 november 2025, wederom haar zorgen over het verleggen van de fietsroute naar het oost-westelijk Jan de Louterpad. Zij acht dit een

	moeilijk vindbare route, die sociaal onveilig is, tot omrijden leidt, niet aansluit bij bestemmingen en leidt tot fietsproblematiek op plein. Het project dient een analyse van de fietsroutes etc. in de omgeving en een verkeersveiligheidsscan van het huidige fietspad Jan de Jonghkade (als bijlage) in de NvU op de nemen. - Het Toetsteam pleit voor het handhaven van het fietspad over het plein. Het zorgt voor een sociaal veiligere situatie, met reuring en ogen op het plein. Ook de bewoners vragen om behoud van de fietsroute (en aanpakken van de snelheden). Bij handhaving van het fietspad over het plein kan worden overwogen een hoogteverschil te realiseren, met toepassing van vergevingsgezinde banden, teneinde duidelijkheid voor de voetganger te creëren en de fietser te faciliteren. - Breng het verplaatsen van het fietspad naar de rijweg Slotermeerlaan plus kruisend bevoorradend (groot) verkeer in beeld. - Het bovenvermeld fietspad Slotermeerlaan wordt aanliggend gerealiseerd. Het Toetsteam adviseert het project een buffer te overwegen. Een goede fysieke bescherming voor de fietser verdient gezien drukte/snelheid aanbeveling. - De fietsparkeercapaciteit is onderbelicht. Voeg goede analyses van de huidige fietsparkeermogelijkheden, toekomstige locaties en aantallen op basis fietsparkeernormen toe. Voor een NvU is een schatting voldoende, hanteer in deze projectfasering een 'vlekkenplan' (dat in een latere projectfase nader dient te worden uitgewerkt). - Bij alle ingangen voldoende fietsparkeervoorzieningen realiseren. <u>Groen</u> - De groenambitie is benoemd in de NvU; het plein wordt in de eerste plaats een multifunctioneel stadsplein met meer groen. Biodiversiteit en ecologie komen in de NvU echter totaal niet aan bod, terwijl dit belangrijke actuele thema's zijn. In de NvU hier aandacht aan besteden. Bepaalde boomsoorten/ plantkeuze kunnen bijdragen aan biodiversiteit en de ecologische betekenis van het gebied, zeker in de omgeving van het plein, langs het water. Het Toetsteam pleit er dan ook voor om in de NvU aandacht aan biodiversiteit en ecologie te besteden. Deze vormen de basis voor het Beplantingsplan. - Er liggen enorme kansen om de oost-west groenstructuur van het Gerbrandypark-carillon te versterken. Zo is het Cornelis van Rijplantsoen nog een enorme verharde vlakte. Ook zou het winst zijn indien de fietser op deze as mag blijven. <u>Verkeer</u> - Verduidelijk de huidige- en gewenste logistieke bewegingen en geef aan hoe potentiële conflicten op te lossen. Daarbij de desbetreffende kaarten aanscherpen en verduidelijken.

	- Benoem wat het verkeersregime Plein '40-'45 wordt. - Benoem het aantal te verwijderen parkeerplekken en hoe parkeren op te lossen. <u>Puccini</u> - Geef meer inzicht in en onderbouw hoe materialen naast elkaar bestaan en hoe deze aansluiten op (bestaande) doorgaande structuren. Waar zitten bijvoorbeeld overgangen, materiaalsprongen, en afwijkingen . <u>Toegankelijkheid</u> - Ervoor zorgdragen dat de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk is, ook voor mensen met beperkingen. - Neem een paragraaf toegankelijkheid in de NvU op en betrek Cliëntenbelang bij de verdere uitwerking van dit thema. - De bereikbaarheid van de winkels etc. voor de nood- en hulpdiensten dient te worden gewaarborgd. Aandachtspunten : - Sociale veiligheid is breder dan enkel het vrouwelijk perspectief. - De plankaarten (in de volgende fase) complementeren. - Het profiel en de maatvoering Slotermeerlaan ontbreken. - Met betrekking tot het water : aandacht schenken aan de veiligheid van kinderen en de eventuele gladheid van de vlonder. - Betrek, voor zover dat nog niet heeft plaatsgevonden, stakeholders in de NvU fase. - Betrek, voor zover dat nog niet heeft plaatsgevonden, de V&OR Gebiedsadviseur van Nieuw-West. - Het project kan zich voor desgewenste inhoudelijk, collegiale afstemming en advies wenden tot het Expertiseteam. Dit oordeel kan niet worden gezien als zijnde een overleg met de politie, genoemd in artikel 24 Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer (BABW).